

Miejsce przyjazne

A friendly place

„Miejsce” – jedna z dziesięciu wymienionych przez Arystotelesa kategorii bytu stanowi właściwość bytu materialnego. Tenże Arystoteles zalecał też, by „...budować miasta tak, aby dawały ochronę ich mieszkańcom i aby czyniły ich równocześnie szczęśliwymi”. Odwieczne dążenie człowieka do szczęścia, do realizacji marzeń jest więc nierozzerwalnie związane z miejscem, w którym żyje. Zdrowie fizyczne i psychiczne to wyznaczniki przyjazności miejsca. Już w I wieku p.n.e. Witruwiusz pisał, iż miejsce przeznaczone na założenie miasta musi być przede wszystkim zdrowe. Po wielu przeobrażeniach jakim owo miejsce człowieka na ziemi podlegało w ciągu stuleci, współczesny człowiek rozumiał, że między architekturą, którą tworzy a naturą, z której pochodzi musi istnieć równowaga. Kreowanie miejsc przyjaznych podlegać więc musi jasno sformułowanym zasadom projektowania zrównoważonego. Najbardziej czytelną z tych zasad, w odniesieniu do jakości życia człowieka, wydaje się zasada zalecająca szacunek dla użytkownika. Objawia się ona kształtowaniem środowiska zdrowego (zdrowe materiały budowlane, zieleń, woda), pięknego, bezpiecznego i zapewniającego jego użytkownikom poczucie przynależności, takiego, w którym człowiek może realizować swoje potrzeby indywidualne i potrzebę kontaktów społecznych. Inna zasada to szacunek dla terenu, a więc pozostawianie dużych powierzchni zielonych, co poprawia wilgotność powietrza, zaopatrzenie w tlen, wpływa na temperaturę, zatrzymuje wodę deszczową i pozytywnie wpływa na estetykę otoczenia. Równocześnie jest to szacunek dla miejscowej tradycji i tego co zastane. Współczesne miejsce przyjazne to też takie, w którym stosujemy pozostałe trzy zasady projektowania zrównoważonego: oszczędność energii, wykorzystanie alternatywnych źródeł energii, czy zasadę 3R oznaczającą zmniejszenie zużycia materiałów, wody, terenu. To konieczne dla nas i dla przyszłych pokoleń. Sięgając zaś w przeszłość, widzimy, że miejscem bytowania pierwszych pokoleń był cały otaczający świat. Jaskinie, drzewa, szałaszy stanowiły naturalne, tymczasowe schronienia. Jak pisze David Pearson „Gdyby porównać egzystencję człowieka do jakiegoś ogromnego zegara biologicznego, to dopiero na minutę przed dwunastą zmieniliśmy pierwotny sposób funkcjonowania i zaczęliśmy prowadzić osiadły tryb życia” [D. Pearson „Przyjazny dom“]. Zmiana ta, a potem coraz szybszy rozwój cywilizacyjny, niosąc ogromne korzyści, musiały spowodować stopniową utratę duchowego kontaktu ludzi z otaczającym środowiskiem, zwierzętami, ziemią, niebem. Świadomość człowieka XXI wieku i możliwości, które posiada pozwalają wracać do idei kształtowania miejsca gdzie liczą się: zdrowe ciało, spokój ducha, harmonia z otoczeniem. Pozwalają budować ideę miejsca przyjaznego, miejsca – domu naszych marzeń.

„A place“ is one out of ten Aristotelian categories of being; it makes the characteristic of material being. Aristotle advised people to “build cities which protect their residents and make them happy”. Thus, man’s eternal pursuit of happiness, of the realization of his dreams is inseparable from the place he lives in. Physical and psychical health is the determinant of the friendliness of a place. In the 1st century BC, Vitruvius wrote that a place meant for the foundation of a city had to be healthy first of all. After numerous transformations of man’s place on earth over a span of centuries, contemporary man understood that there must be balance between architecture he forms and nature he comes from. Therefore, the creation of friendly places must be come under some clearly formulated principles of sustainable design. The principle of respecting the user seems to be the clearest one with reference to the quality of man’s life. It manifests itself in shaping a healthy (healthy building materials, greenery, water), beautiful and safe environment which gives its users the feeling of attachment, where man can realize his individual needs and the need of social contacts. Another principle is respect for land – keeping large green areas which improves the humidity of the air and the supply of oxygen, influences the temperature, saves rainwater and positively influences the aesthetics of the surroundings. It also means respect for the local tradition and the existing values. A contemporary friendly place uses the remaining three principles of sustainable design: reducing the consumption of energy, reusing alternative sources of energy and recycling things – the 3R principle which aims at saving materials, water and land. It is necessary for us and the future generations. When we look at the past, we can see that the very first generations dwelled in the entire surrounding world. Caves, trees and huts were natural, temporary shelters. “If we compared man’s existence to a giant biological clock, we would see that we changed the primal manner of functioning and began a settled lifestyle just one minute to twelve” [D. Pearson A Friendly House]. Even though this change and the fast development of civilization were extremely beneficial, they caused the gradual loss of people’s spiritual contact with the surrounding environment, animals, the earth and the sky. The 21st century man’s consciousness and potential enable him to revive the idea of shaping a favourable place for a healthy body, a peaceful mind and harmony with the surroundings – the idea of a friendly place, our dream place, our dream house.